

Umut Sokağı Çocukları • Gülsevin Kıral

Resimleyen: Sadi Güran • Çocuk Kitaplar • Roman • 132 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6

HAK ve ÖZGÜRLÜKLER • ERDEMLER • VATANDAŞLIK

göçmenlik • savaş • sevgi • gazetecilik • futbol • dayanışma • önyargı • özlem • komşuluk • arkadaşlık • işsizlik

Ödüllü yazar **Gülsevin Kıral**, toplumsal bir sorunu umuda açılan bir pencereden ve çocukların gözünden anlatıyor. Türkiyeli ve Suriyeli çocuklarla yetişkinlerin özlemleri, hayalleri ve beklentileri aynı mahallede buluşup tek bir hikâyeye dönüşüyor. Yolları birbirleriyle kesişen kahramanların yaşama tutunma mücadelesini her birine söz hakkı vererek aktaran yazar, sevginin ve dayanışmanın gücünü hatırlatıyor. Hayatın acıtıcı gerçeklerini mizahi bir üslupla işleyen roman, yaşadığı çağı anlamlandırmaya çalışan çocuklara değerli bir hediye niteliğinde.

Sevdiklerini ve yaşam alanlarını geride bırakarak Suriye'den İstanbul'a gelen insanlar aynı mahallede, farklı kapılar ardında yaşamaktadır. Çocuklar, top oynarken kırdıkları cam yüzünden azar işitseler de, yabancı bir gazetecinin ortaya çıkması, Karabaş'ın varlığı ve Çakallar'la yapılan maçta Suriyeli Hasan sayesinde atılan goller, mahalleyi şenlendirir. Hasan'ın babası iş bulma, Berivan ise kardeşinin çıkıp geleceğine dair umudunu yitirmemeye çalışır. Üstelik, Ali'nin gönlü de Berivan'ın güzel kızı Rojda'dadır...

TARTIŞMA KONULARI...

1. Hikâyenin kahramanlarından Ali'nin evi, ailesi ve arkadaşları ile ilgili neler öğreniyorsunuz? Size nasıl bir izlenim veriyorlar?
2. Havva ve ailesi hakkında neler anlatılıyor, aile bireyleri nasıl kişiler? Havva'nın evi, arkadaşları, geçmişi Ali'ninkilerden ne kadar farklı? Havva'nın ailesini bir arada tutan en güçlü duygu ne?
3. Havva'nın annesi, sizce neden Havva ve Hasan'ı otel odasından dışarı çıkarmıyor, başka çocuklarla arkadaşlık etmelerini istemiyor? Oyun alanı, arkadaşları, diğerleri gibi özgürlüğü olmayan bir çocuk kendini nasıl hisseder?
4. Havva'nın annesinin, zorlukla kazandığı birkaç kuruş kendi karınlarını doyurmaya yetmezken, Karabaş için lokantadan kemik almasını nasıl açıklarsınız? Bu davranışın altında sizce nasıl bir duygu yatıyor?
5. Kitabı okumamış birine Murat'ı nasıl tanıtırınız? Önceden iyi olan dersleri neden bozuldu? Öğretmen Ayla Hanım, Murat için nasıl bir çözüm buldu?
6. Danny'nin Aliler'in evinde ne işi var? İnci ile nereden tanışıyorlar? Danny ile ilgili ilk izleniminiz ne? Danny ne üzerinde çalışıyor?
7. İnci ve Danny, Berivan Teyze'den nasıl bir yardım istiyorlar? Berivan Teyze'nin hikâyesi ne, neden kafasının yerinde olmadığını söylüyor? Sizce birbirinden haber alamayan aile bireyleri neler hisseder?
8. Selo, Murat ve Ali, arkadaşlarıyla birlikte otelin önünde futbol oynamak istediklerinde eksik kişi sorununu nasıl çözüyorlar? Maç sırasında neler oluyor, maç nasıl sonuçlanıyor? Yenilen takımdaki Aykut'un, "Pis Suriyeli'nin yüzünden maçı kaybettik" sözü için neler söylersiniz?
9. Eje Teyzeler geldiğinde Ali, Rojda'ya, annesi ise Berivan Teyze'ye nasıl yardım ediyor? Sizin de çevrenizde bu tür komşuluk ilişkileri var mı? Komşularınızla yaşadığınız dayanışma örneklerinden bahsedebilir misiniz?
10. Danny, İstanbul'da geçirdiği günleri nasıl değerlendiriyor? Nelerden etkilenmiş? Sizce bu şehre tekrar gelir mi? Neden?
11. Romanda anlatılan mahallede oturuyor olsaydınız, Havva ve ailesinin mahallenize yerleşmesine nasıl bakardınız? Tanıdıklarınız arasında bu duruma sizden farklı tepki gösterecek kişiler var mı? Nasıl tepki gösterirler?

12. Bu hikâyede en önemli temalardan biri de arkadaşlık. Kitap boyunca sizi en çok etkileyen arkadaşlık olayı hangisi, neden?
13. Kitabın genelinde, savaştan kaçıp yoksul ve acı bir hayat yaşamaya başlayan insanların anlatılmasına rağmen mutlu ve umutlu bir hava hakim. Bu mutlu ve umutlu havayı neler, hangi gelişmeler yaratıyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Resimleme:** Havva'nın yaşama biçimleriyle ilgili anlattıklarına dayanarak otel odasındaki "evleri"ni hayal edin ve bu odanın resmini yapın. Dört kişilik yaşamın küçük bir odaya nasıl sığmak zorunda kaldığını resimle anlatın.
- **Okuma:** Göçmen kime denir? İnsanlar neden göçmek zorunda kalıyor? Göçmenlik hareketi dünyanın nerelerinde daha yaygın? Göçmenler gittikleri ülkelerde nasıl koşullarla karşılaşılıyor? Göçmenler üzerine yapılan araştırmalar hangi sonuçlara dikkat çekiyor? Bu gibi soruların cevaplarını bulmak üzere çeşitli kaynaklardan okuma yapın. Göçmenlik konusunda doğru ve gerçek bilgilere ulaşmaya çalışın. Öğrendiklerinizi sınıfça paylaşın.
- **Araştırma:** Öğrenciler 4 gruba ayrılınsın. Her grup 4 gazetecilik türünden birini etraflıca tanıtmak üzere araştırsın. (Savaş muhabirliği, köşe yazarlığı, araştırmacı gazetecilik, paparazzi gazeteciliği) Gruplar derledikleri bilgileri, sözcüleri aracılığıyla diğerleriyle paylaşın. Diğer gruplardan gelebilecek soruları cevaplayarak gazetecilik mesleğinin bilinmeyen yönleriyle ilgili farkındalık yaratılsın.
- **Canlandırma:** Kitapta her bölüm bir kahramanı anlatılıyor. Bu kahramanların listesini çıkarın. Öğrencilerin her biri, bu listedeki kahramanlardan birini seçsin ve duyguları, ilişkileri, hayalleriyle birlikte onu canlandırsın. (Örnek: "Ben Havva. Suriye'den geldim, bir kardeşim var. Tek göz bir otel odasında yaşıyoruz. Mutsuzum ve çoğu kez açım...") Böylece kitabın ana karakterleri yaşayan kişiler halinde canlansın.
- **Tartışma:** Ülkemizdeki göçmenlerle ilgili çoğu önyargı halinde pek çok görüş var. Bu kitapta anlatılanlarla gerçek hayatta duyduklarınızı karşılaştırarak göçmen olanlarla yerli ailelerin yaşamalarını tartışın. Bu konuda bazen yalan söyleniyor, hatta uyduruk ya da abartılı bilgiler aktarılıyor olabilir mi?
- **Oyun:** Sınıf üçer kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup en az 3 önyargı örneği belirlesin. Gruplar sırayla örneklerini paylaşsın. (Örnek: Kadından iyi şoför olmaz, göçmenler kötüdür, politikacılar yalancıdır...) Sırası geldiği halde örnek söyleyemeyen grup yanar, oyun dışı kalır. Sonuçta bolca örnek bulan grup oyunun kazananı olur ve daha önce sınıfça hazırlanan "Önyargılar Oyunu Galibi" rozetine hak kazanır.
- **Mektup:** Her öğrenci, hayali ya da gerçek göçmen bir arkadaşına mektup yazsın. Mektuplarda, savaşların yıkıcı gücüne, toplumların yaşamını nasıl değiştirdiğine, özellikle çocuklarını nasıl etkilediğine ilişkin kişisel düşüncelere yer verilsin. Mektuplar sınıfta okunsun ve sınıfça en etkileyici bulunan üç mektubu yazanlara, önceden yine sınıfça hazırlanan "Güçlü Farkındalık" rozeti verilsin.
- **Pantomim:** Değişik mesleklerin adlarını küçük kâğıtlara yazarak bir kutuya ya da sepete koyun. Sınıf üçer kişilik gruplara ayrılınsın ve her grup bir kâğıt seçsin. Gruplar, şanslarına çıkan mesleği söz ve yazı kullanmadan, sadece hareket ve mimiklerle diğerlerine anlatsın. Bakalım, hangi gruplar tiyatroya daha yatkın, kimlerin mesleklere ilişkin bilgisi daha zengin?